

2024

Pedagogisch werkplan

DE BOOMHUT Buitenschoolse opvang TOF

Auteur: Dayenne Nelissen-Reep

Datum: 08-01-2024

Versie 1.1

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
Praktische informatie	4
Contactgegevens	4
Openingstijden	4
Gekoppelde scholen	1
Vervoer.....	7
Halen en brengen door de ouders	7
Aan- en afmelden en incidentele opvang.....	7
Ruilbeleid en extra opvang aanvragen.....	7
BSO TOF als kinderopvang voorziening	8
Boodschappen in de vorm van Zaaigoed	9
Eerste pijler: Bewust Zijn.....	13
Tweede pijler: Bewust Legen.....	19
Derde pijler: Bewust Ontvangen.....	24
Vierde pijler: Bewust Vullen	29
2. Organisatie	35
Beroepskracht-kindratio (BKR)	35
Groepsindeling en stamgroepen.....	35
Open-deurenbeleid	35
Dagindeling schoolweken	36

Dagindeling studiedagen en vakanties	36
De stamgroepen	37
Pedagogisch beleidsmedewerker/coach.....	37
De Pedagogisch medewerker.....	38
Ondersteuning andere volwassenen.....	38
Stagiaires en beroepskrachten in opleiding.....	39
Achterwacht.....	39
De 3-uursregeling	40
Locatie-overstijgende opvang.....	41
De intake	41
Het Mentorschap	42
Observeren en volgen.....	43
Het wenbeleid.....	44
Verzorging	44
Het dagprogramma	44
Dagindeling Woensdag.....	45
Tussendoortjes.....	45
Avondmaaltijd.....	45
Gewoontes voor het eten en drinken gaan	46
Voedselhygiëne	46
Spelactiviteiten en aanbod	46
Uitstapjes	47
Activiteiten	47
BSO-werkschema Ria Meijvogel	48
Informatieoverdracht	49

Verjaardag.....	50
Ruimte inrichting.....	50
Organisatie van de groep.....	50
Dagritme BSO TOF	51
Kinderparticipatie.....	52
(Sport)spel- en activiteitenbegeleiding	52
Koken & Bakken inhoudelijk	53
Oudercommissie.....	54
3. Kwaliteit BSO TOF	54
Risico-inventarisaties.....	54

1. Inleiding

Vanaf september 2022 is DE BOOMHUT - Buitenschoolse opvang TOF gevestigd in het scoutinggebouw in De Heeg aan de Maastrichterweg 5 te Maastricht.

Wij vinden het belangrijk dat ouders hun kinderen met een gerust hart bij ons achterlaten. Daarom is het van belang dat ze op de hoogte zijn van al het reilen en zeilen op de BSO, zodat ze weten wat hun kind, maar ook zichzelf te wachten staat als ze gebruik gaan maken van BSO TOF.

Praktische informatie

Contactgegevens

 DE BOOMHUT - BSO TOF
 Maastrichterweg 5
 6228 XT Maastricht
 06 - 150 986 18

 tof@bso-deboomhut.nl
 lkr-nummer: 831342559
 www.bso-tof.nl

Openingstijden

Schoolweken

(m.u.v. studiedagen)

Maandag	14.00u - 18.15u
Dinsdag	14.00u - 18.15u
Woensdag	12.00u - 18.15u
Donderdag	14.00u - 18.15u
Vrijdag	GESLOTEN

Vakanties

Maandag t/m donderdag
van 08.15u tot 18.15u

Studiedagen

Maandag t/m donderdag
van 08.15u tot 18.15u

Feestdagen 2024/2025 (gesloten)

Nieuwjaarsdag	1 januari
Carnaval	12 & 13 februari
Paasmaandag	1 april
Koningsdag	27 april
Hemelvaartsdag	9 mei
Pinkstermaandag	20 mei
Eerste en Tweede Kerstdag	25 & 26 december

Gekoppelde scholen

Kindcentrum ZIEZO!

Borghaag 25
6228 EX Maastricht
043 - 361 16 47

OBS de Spiegel

Sorbonnelaan 190
6229 HD Maastricht
043 - 361 4472

RKBS de Cramignon

Kramsvogel 42
6245 RE Eijsden
043 - 409 15 83

BS Tangram

Kramsvogel 42 b
6245 RE Eijsden
043-4094729

Kindcentrum Anne-Frank

De Beente 15
6229 AV Maastricht
043 - 361 29 16

Bernard Lievegoed School

Leuvenlaan 35
6229 GX Maastricht
043 - 361 7398

Vervoer

Alle kinderen worden 's middags door de pedagogisch medewerker of chauffeur van school opgehaald en naar BSO TOF gebracht. De kinderen worden altijd door vertrouwde medewerkers gebracht en gehaald. De medewerkers zijn duidelijk te herkennen aan het veiligheidshesje dat ze dragen bij het ophalen van de kinderen. Ook is er duidelijk met de kinderen afgesproken waar ze na schooltijd verzamelen.

Halen en brengen door de ouders

Kinderen die aanwezig zijn op de BSO kunnen vanaf 17.00 uur weer opgehaald worden. Mochten de kinderen een keer eerder opgehaald moeten worden, dan is dit altijd mogelijk in overleg.

Op de breng- en haal momenten wordt belangrijke en leuke informatie door de ouders en pedagogische medewerkers uitgewisseld. Deze contactmomenten zijn kort. Het is altijd mogelijk om met een pedagogisch medewerker een gesprekje op een ander moment aan te vragen. Wanneer je kind door iemand anders dan jezelf of je partner opgehaald wordt, willen wij dit graag van te voren weten.

Aan- en afmelden en incidentele opvang

Aanvragen opvang en contracten	via mail of contactformulier website
Aanmelden studiedagen,	via mail en KOVnet
Aanmelden incidentele opvang/ruilen	via mail en KOVnet
Aanmelden vakanties	via mail en KOVnet
Afmelden reguliere groepsmiddag	via mail (1 maand opzegtermijn)

Ruilbeleid en extra opvang aanvragen

Incidentele ruilingen zijn altijd mogelijk, mits de BKR en de samenstelling van de groep dit toestaat. Ruilingen aanvragen kan via mail of per telefoon. Ruilingen zijn altijd gelijkwaardig, dus voor een doordeweekse middag kan een ruiling voor een ander middag aangevraagd worden. Een ruiling moet binnen een maand ingezet worden, daarna vervalt de 'ongebruikte' dag. Reguliere middagen ruilen/opsparen voor in vakanties of studiedagen is helaas niet toegestaan.

Naast incidentele ruilingen kan er ook sprake zijn van een extra opvangaanvraag. Dit is ook mogelijk, mits ook nu de BKR en de samenstelling van de groep dit toestaat. Het is afhankelijk van de contractvorm (strippenkaart/5-dagenkaart) of hier extra kosten aan verbonden zijn. Wanneer er geen strippenkaart of 5-dagenkaart in het contract opgenomen is, wordt het incidentele tarief in rekening gebracht.

BSO TOF als kinderopvang voorziening

In dit werkplan wordt concreet beschreven hoe het er in de dagelijkse praktijk bij BSO TOF aan toe gaat. Tevens wordt de manier waarop pedagogisch medewerkers vorm geven aan hun taken omschreven. Het is een praktische uitwerking van het Pedagogisch Beleidsplan.

Bij BSO TOF werken we met de Zaaigoed methode. Deze methode biedt ons handvaten bij het ondersteunen van kinderen in hun sociaal-emotionele ontwikkeling. Ieder kind heeft in onze ogen talenten, die op een eigen plek in de wereld ingezet kunnen worden. Wij dragen graag bij aan het ontwikkelen van dit zelfvertrouwen, zodat het kind nu (en later ook als volwassene) durft te zijn wie het is.

MET ELKAAR

Het kind wordt door ons gezien als een belangrijke partner. Het gaat immers over hun eigen ontwikkeling. Het zou vreemd zijn als alleen volwassenen bedenken wat goed is voor het kind. Door kinderen te leren zichzelf uit te spreken en doordat wij als volwassenen daar open voor staan, komen we er achter wat ieder kind individueel nodig heeft. Door steeds te kijken naar wat kinderen nodig hebben is deze methode ontstaan en daardoor steeds in ontwikkeling. De kinderen van nu zijn andere kinderen dan die van 20 jaar geleden.

Wij zijn dan ook getraind in deze methode, zodat wij op deze manier naar kinderen hebben leren kijken en ze daardoor kunnen ondersteunen bij het opgroeien. Door goed met ouders te communiceren ontstaat er een compleet beeld en wordt

duidelijk waar de specifieke behoeftes liggen van het kind. Wij zien ouders als ervaringsdeskundigen van hun kind. Zij maken hun kind het grootste gedeelte van de tijd mee en kennen en herkennen de verschillende eigenschappen van hun kind. Samen staan we immers sterk!

Op deze manier zal duidelijk worden hoe wij ervoor zorg dragen dat de kinderen een fijne en leerzame tijd doormaken bij de BSO.

Boodschappen in de vorm van ZaaiGoed

Zoals kinderen en ouders allemaal individuen zijn, zijn wij dat ook. Ieder met zijn eigen inbreng en talenten. Omdat wij een belangrijke factor vormen bij het opgroeien van het kind vinden wij het van belang om één lijn aan te houden in het begeleiden van de kinderen, zodat er één gemeenschappelijke taal ontstaat met en rondom het kind. Uiteraard wel afgestemd op de persoonlijke behoefte van het kind, daarover verderop wat meer. Onze visie is gebaseerd op boodschappen waar zowel kinderen als volwassenen in het dagelijks leven mee te maken krijgen.

Wij noemen deze boodschappen **ZaaiGoed**.

- In dit woord zit Zaaien. Wanneer kinderen opgroeien worden ze gevormd door allerlei ervaringen en door de volwassenen om hen heen. Er wordt als het ware door deze volwassenen gezaaid. In deze pedagogische visie staat het zaaien centraal. Wij zijn getraind om steeds dezelfde boodschappen bij de kinderen te zaaien. Boodschappen die het kind ondersteunen bij de sociaal-emotionele ontwikkeling.
- In ZaaiGoed zit ook het woord Goed. De visie is gebaseerd op boodschappen die het fundament leggen voor de ontwikkeling van kinderen vanuit een goed, positief uitgangspunt. Boodschappen die actief zijn en kinderen in eigen hand hebben. Een uitgangspunt waarbij iedereen de ruimte krijgt om zich naar eigen vermogen te ontwikkelen, mag zijn wie hij of zij is en met respect behandeld wordt.

- In het woord ZaaiGoed zit nog meer. Het is ook een metafoor van hoe de ondersteuning van ons naar de kinderen gezien wordt.

Wij zien onszelf niet alleen als verzorger en ook niet als oppas. Dus om in de metaforen te blijven, niet alleen als politieagent of als brandweerman die brandjes blust bij ruzies.

Wij hebben geleerd onszelf voornamelijk te zien als een tuinman.

- Wij zijn ons bewust dat in de eigen aarde van het kind al heel veel aanwezig is.
- Wij zijn ons ervan bewust dat ieder kind op zijn unieke wijze groeit.
- Wij kijken geduldig naar het kind en zien of het kind in een ZaaiGoed ondersteuning nodig heeft.
- Wij kijken welke behoefte het kind op dat moment heeft. Om in de metafoor te spreken: je gooit niet overal water op, omdat het een plantje is. Het ene plantje heeft meer licht nodig, het andere wat extra voeding, weer een ander een stokje om langs te groeien.

Zo kijken wij naar de kinderen. Door het geven van de juiste voeding kan het kind zich ontwikkelen en al zijn aanwezige talenten laten opbloeien.

Door met elkaar heel bewust met het ZaaiGoed om te gaan, komt er een veiliger klimaat. Pesten wordt actief uitgesproken en er wordt bekeken waar het gedrag vandaan komt, zowel bij degene die pest als degene die gepest wordt. Alleen in contact met de ander kun je leren omgaan met elkaar.

ZaaiGoed als basis

Deze visie beperkt zich niet alleen tot de kinderen. De boodschappen uit het ZaaiGoed kunnen ook heel ondersteunend zijn in de groei van volwassenen. Wij hebben er zelf ook veel aan gehad en communiceren aan de hand van het ZaaiGoed. Verderop beschrijven we welk ZaaiGoed wij allemaal zaaien en waarom.

Door het Zaaigoed zelf toe te passen, zijn we het beste voorbeeld voor de kinderen. We kunnen immers pas aan een kind iets overbrengen, wanneer we weten hoe het bij onszelf werkt. Een Zaaigoed boodschap is bijvoorbeeld: Werk samen. Als je zelf goed kunt samenwerken, snap je beter waarom je dit de kinderen wilt aanleren.

Zaaigoed als: **Werk samen, Blijf bij jezelf, Zorg goed voor jezelf** zijn al duidelijk herkenbaar in de groep. Ook respecteren wij de gewoonten en (persoonlijke) grenzen van kinderen en vragen ze dat ook bij anderen te doen, zodat we respectvol omgaan met elkaar.

Een ander voorbeeld van het Zaaigoed (Ken je grenzen) in de praktijk is een gesprek over een ruzie tussen twee BSO-meisjes (9 jaar). Ze zijn behoorlijk boos en de een schreeuwt naar de ander: "jij gaat steeds over mijn grenzen", waarop de ander terug schreeuwt: "hoe kan ik dat weten, als jij je grenzen niet aangeeft". Een mooi voorbeeld hoe het Zaaigoed inzicht kan geven in conflicten en hoe je erover kunt praten met elkaar. Wij ondertitelen veel van wat wij doen, zodat kinderen snappen wat er gaat gebeuren en wij nemen de tijd voor hun leerproces. Dit alles komt de sfeer ten goede. Wij helpen de kinderen hun zelfstandigheid te ontwikkelen in hun eigen tempo, waarbij fouten gemaakt mogen worden en initiatief gewaardeerd wordt. Ieder kind is uniek met eigen talenten en zal door ons ook zo benaderd worden. Wij houden rekening met elkaar en helpen elkaar. Door alle zintuigen in te zetten, ondersteunen wij kinderen bij het ontdekken van hun eigen lichaam. Ook complimenten worden veel en vaak gezaaid. Door kinderen op een positieve manier te benaderen en te vullen, krijgen ze zelfvertrouwen en kracht. En dat horen wij bij de kinderen terugkomen. Ze geven ons ook complimentjes!

Van IK naar WIJ

Het Zaaigoed gaat uit van het individu, om daarna de verbinding naar de ander te maken. Wanneer je zelf weet wat je ervaart, is het makkelijker om je in de ander in te leven. En de ander spiegelt jou, zodat je jezelf weer kunt zien.

Verschillende leerstijlen

De Zaaigoedmethode ondersteunt kinderen bij het bewust worden van wie ze zelf zijn. Het is bij het opgroeien een groot voordeel wanneer je je bewust bent van jezelf. Je kunt bijvoorbeeld ontdekken welke leerstijl bij jou past, wat je nodig hebt om goede resultaten (op welk vlak dan ook) te behalen. En bovenal maakt het je krachtig om uit te spreken wat je nodig hebt en in je eigen kracht te durven staan. Het Zaaigoed wordt daarom op verschillende manieren onder de aandacht gebracht, "gezaaid". Het ene kind wil het graag horen (Zaaigoed in woorden), de ander heeft het nodig om iets te zien (Zaaigoed in gebaren en tekeningen) en weer een ander wil het doen (Zaaigoed in bewegen/knutselen/materialen).

Het Zaaigoed is verdeeld in vier pijlers:

1. Bewust Zijn
2. Bewust Legen
3. Bewust Ontvangen
4. Bewust Vullen

Door deze vier pijlers:

- Maken we kinderen bewust van wie ze zijn (Bewust Zijn).
- Maken we kinderen bewust dat ze gevuld worden door alles wat ze meemaken en ook kunnen legen (Bewust Legen).
- Maken we kinderen bewust dat ze verschillende brillen op hebben, waardoor ze de wereld zien en dat je zelf kunt kiezen welke bril je opzet (Bewust Ontvangen).
- Maken we kinderen bewust dat het belangrijk is te leren dat ze zichzelf kunnen vullen en daardoor in hun eigen kracht komen te staan (Bewust Vullen).

Met andere woorden:

Door te weten wie je zelf bent en je uit te spreken, komt er een andere waarneming en groei je van elke ontmoeting.

ZaaiGoed

Hieronder volgt per pijler het bijbehorend ZaaiGoed. Deze visie is een manier van 'zijn' met elkaar en geen verplichting die de kinderen wordt opgelegd. Het is onze overtuiging dat deze visie op 'het omgaan met elkaar' het kind de ruimte geeft om te zijn wie het is.

Eerste pijler: Bewust Zijn

1. **Ken je filters;** wat zijn dat?
2. **Focus;** waar is jouw aandacht?
3. **Blijf bij jezelf;** wie ben jij?
4. **Zorg voor jezelf;** zorg je goed voor jouw lichaam?
5. **Ken je bescherming;** hoe ziet dat er bij jou uit?
6. **Ken je grenzen;** waar ligt jouw grens en die van anderen?
7. **Maak ruimte voor anderen;** ga je met anderen om zoals je zou willen dat ze met jou omgaan?

Hieronder wordt al het ZaaiGoed van de eerste pijler behandeld.

ZaaiGoed 1: Ken je filters; wat zijn dat?

Kinderen:

We leren kinderen dat ze door een bepaalde bril naar de wereld kijken, een filter. Vervolgens bepaalt deze bril wat je in de wereld ziet, hoort en voelt. Zo ontstaan overtuigingen. Deze overtuigingen maken jou wie jij bent. Sommige versterken je en sommige staan je in de weg.

Als kinderen weten dat ze door ervaringen en filters gevormd worden, leren ze zichzelf beter kennen. Een voorbeeld van een filter is wanneer je aan het lijnen bent en je overal ineens eten ziet of je bent van plan een auto te kopen en je ziet opeens overal dat automerk rijden. We noemen dat simpel een brilletje. Je kunt door

verschillende brilletjes naar dingen kijken. Je gedrag wordt bepaald door de brilletjes waardoor je kijkt.

Pedagogisch medewerker:

Opvoeders hebben grote invloed op de overtuigingen en filters van kinderen. Zeker omdat kinderen opvoeders nadoen. Zij zien de wereld zoals hun opvoeders deze zien. De pedagogisch medewerkers worden er dan ook goed bewust van wat hun eigen gedrag voor effect heeft op de kinderen. Wij leren hier heel zorgvuldig mee om te gaan en het kind positieve filters mee te geven. We spreken het kind dan ook altijd aan op het gedrag en niet op het zijn. Stel je voor dat een PM'er tegen een kind zegt: Je bent stout. Dit komt bij het kind binnen en het krijgt een bril, een overtuiging. En elke keer ziet het: "Ik ben stout". En het kind gaat het geloven en het gedrag gaat ook zo worden. Terwijl als je zegt: "Wat je doet, vind ik niet lief", dan is het gekoppeld aan het gedrag en het gedrag kun je aanpassen of herstellen. Het legt geen filter/brillette bij het kind.

Zaigoed 2: Focus; waar is jouw aandacht?

Kinderen:

Als je in aandacht bent, kun je dichterbij jezelf komen en kun je makkelijker je filters ontdekken. Het focussen helpt kinderen meer in aandacht te zijn en leert kinderen doelgericht te zijn. De aandacht wordt in de groep gevraagd door de hand op te steken. Zo hoeft er niet met de stem om aandacht te worden gevraagd.

Pedagogisch medewerker:

De PM'er verwoordt steeds naar de kinderen wat hij/zij gaat doen en is in aandacht met hen bezig. Door een respectvolle benadering waarin er uitleg is van wat er gaat gebeuren, gaan kinderen ervaren en leren dat ze een individu zijn. De PM'er spreekt de dag door en tijdens de dag worden handelingen en activiteiten verwoord. Deze focus geeft duidelijkheid en duidelijkheid geeft vertrouwen. Ook voor de PM'er is het goed om in het moment te zijn. Daardoor is de aandacht echt voelbaar bij het kind en niet bij de afwas die dadelijk gedaan moet worden. Zij kunnen het moment dan ook écht ervaren, wat het werk heel leuk maakt.

ZaaiGoed 3: Blijf bij jezelf; wie ben jij?

Kinderen:

We stimuleren kinderen om steeds bij zichzelf te blijven. Om te praten vanuit zichzelf, te reageren vanuit zichzelf. Steeds weer opnieuw om te ontdekken wie ze zijn en wat zij zelf graag willen. Dit gebeurt al in hele kleine dingen. Wil je kaas of worst op je boterham? Wil je met de lego spelen of knutselen? De hele dag door zijn er voorbeelden te noemen die het kind een beeld van zichzelf geven.

Soms zijn er te veel indrukken op een dag voor een kind. Het kan zich dan uiten in boosheid of verdriet. Ook dan is het ZaaiGoed 'Blijf bij jezelf' van toepassing. Blijf bij jezelf, dus niet andere kinderen lastig vallen.

Pedagogisch medewerker:

Als het nodig is dat het kind even tot zichzelf komt, dan zal dit ook op deze manier gebracht worden door de PM'er. Het kind gaat zitten op een plek waar het even tot zichzelf kan komen. Het kind mag zelf de tijd aangeven die dat daarvoor nodig heeft. Het geeft tegelijkertijd ook de PM'er de kans om weer even bij zichzelf te komen en een open gesprek(je) met het kind aan te gaan. Op deze manier wordt het strafgevoel vermeden en de tijd gebruikt dat een ieder na kan gaan wat er gebeurde.

ZaaiGoed 4: Zorg voor jezelf; zorg je goed voor jouw lichaam?

Kinderen:

Het is belangrijk dat kinderen hun lichaam leren kennen en accepteren zoals het is. Dat ze leren wat ervoor nodig is om goed voor hun lichaam te zorgen. Ieder lichaam is anders en door jouw eigen lichaam goed te leren kennen, weet je wat het nodig heeft. Lichamelijke beweging en gezonde voeding dragen hieraan bij en zijn dan ook onderdelen van ons programma.

Pedagogisch medewerker:

De PM'er zal dit ZaaiGoed bijv. gebruiken bij het eten. De boodschap: "ga maar lekker eten" blijft een opdracht. De boodschap: "Zorg voor jezelf" geeft het kind ruimte om het zelf te doen en te voelen. Voel goed wat je buik tegen je zegt: heb je nog honger of zit je vol? De PM'er zal het kind hierbij ondersteunen door het kind deze vragen te stellen. Tevens zal er aandacht zijn dat we allemaal anders zijn en dat we ook overeenkomsten hebben.

ZaaiGoed 5: Ken je bescherming; hoe ziet dat er bij jou uit?

Kinderen:

Als reactie op ervaringen die niet altijd prettig zijn of als prettig worden ervaren, gaan kinderen zichzelf beschermen en maskers dragen. De kinderen gaan dan weg bij wie ze werkelijk van binnen zijn. Kinderen kunnen hun bescherming op verschillende manieren uiten. Door de clown te spelen of zich juist helemaal aan te passen.

Pedagogisch medewerker:

Door hun bescherming te leren herkennen, komt er ruimte om hun bescherming bewust af te doen. Als een bescherming niet herkent wordt, gaan wij als opvoeders op het gedrag reageren. Een bescherming vraagt iets anders van de opvoeder. Wat is er nodig om het kind weer vertrouwd te laten voelen in de situatie. Bij de jonge kinderen is het uiteraard aan de opvoeder om dit te herkennen. De grotere kinderen worden er door de gastouder op attent gemaakt dat ze een rol spelen en er wordt samen met het kind uitgezocht waarom.

Zaai goed 6: Ken je grenzen: waar ligt jouw grens en die van anderen?

Kinderen:

We geven de kinderen steeds mee hoeveel invloed ze zelf hebben op wat ze in de wereld ervaren. Ze kunnen niet bepalen in welke situaties ze komen, maar wel leren dat ze kunnen kiezen hoe ze de wereld laten binnenkomen en hoe ze hiermee omgaan. Het bewust worden van grenzen is hierbij van belang. Door deze grenzen van de ander en van jezelf te ontdekken en te respecteren, weet je wie je bent en wie de ander is. Je hebt persoonlijke grenzen, grenzen van de ander en grenzen van de omgeving en spullen. Door te benoemen: Stop dit is mijn grens, ik vind het niet leuk dat je....

Pedagogisch medewerker:

Structuur en regelmaat bieden kinderen emotionele veiligheid. Binnen deze structuur is het mogelijk om de kinderen te stimuleren zich in een veilige omgeving te ontwikkelen. Door een vast programma en duidelijke afspraken met elkaar zijn de kaders bij de kinderen bekend en kunnen ze zich binnen deze grenzen bewegen. De PM'er geeft ook aan als het kind over hun grenzen heen gaat.

ZaaiGoed 7: Maak ruimte voor anderen; ga je met anderen om zoals je zou willen dat ze met jou omgaan?

Kinderen:

De eerste zes ZaaiGoed richten zich op **IK**. Een kind leeft echter niet alleen en heeft naast zelfvertrouwen ook ondersteuning nodig om goede contacten met anderen aan te gaan. Daarom is het belangrijk om bij **WIJ** te komen. Als je je van jezelf bewust bent, leer je jezelf beter kennen en komt er ook ruimte voor de ander. Je weet dan hoe jij jezelf in bepaalde situaties hebt gevoeld. De vraag "Ga je met anderen om, zoals je zou willen dat ze met jou omgaan?" is niet eenvoudig, maar zet wel aan tot denken en hopelijk tot een onderzoekende houding. Hoe zou jij dat vinden? is een eenvoudigere variant hiervan. Het kind leert hierdoor zich in te leven in de ander. We zaaien dit al van jongs af aan, alleen zal het pas rond een jaar of 6 echt mogelijk zijn voor het kind om dit te gaan snappen.

Pedagogisch medewerker:

In het kader hiervan heeft de PM'er geleerd om op gelijke hoogte de kinderen aan te spreken. Als je wordt aangesproken vanuit een positie waar je tegen iemand op moet kijken, geeft dit een heel ander gevoel dan wanneer je recht in iemands ogen kunt kijken. Iedere handeling naar het kind is steeds met de gedachte, hoe zou ik het vinden als dat met mij gebeurde? Ook is de PM'er zich bewust van de positie die hij/zij aanneemt als hij/zij met meerdere kinderen werkt en dat het ondertitelen van zijn/haar handelen heel belangrijk is om het kind vertrouwen te geven. Naarmate de kinderen ouder worden zijn deze stappen makkelijker te nemen, omdat er meer gesproken interactie is tussen kinderen en de PM'er. Ook al vinden kinderen het op jonge leeftijd nog niet zo makkelijk om alles te verwoorden, toch laten we ze onder begeleiding deze stappen wel al nemen.

Er wordt al vanaf het begin aandacht aan besteed, zodat kinderen goed duidelijk wordt wat hun gedrag bij anderen veroorzaakt en hoe ze hier mee om kunnen gaan om hier een eigen weg in te kunnen vinden. Tevens is de PM'er er op getraind om de gehele dag veel te ondertitelen bij de kinderen, te benoemen wat er gebeurt. Op deze manier worden verwachtingen helder en bouwt het kind vertrouwen op.

Tweede pijler: Bewust Legen

1. **Ken je bak;** wat zit er in je eigen bak?
2. **Voel je bak;** wat zegt jouw lichaam?
3. **Leeg je eigen bak;** wat deel je als je begint met IK.....?
4. **Herken stapelen;** wat is er in jouw bak gebeven?
5. **Wees eerlijk;** hoe vrij ben je naar jezelf en anderen?
6. **Laat los;** wat wil je niet meer in je bak?
7. **Vraag om hulp;** wanneer heb jij anderen nodig?

Hieronder wordt al het Zaaigoed van de tweede pijler behandeld.

Zaaigoed 1: Ken je bak; wat zit er in je eigen bak?

Kinderen:

In de pijler "Bewust Zijn" hebben we gezien hoe we worden gevormd. Door onze ervaringen vormen we filters en gaan we de wereld op een andere manier zien, horen en voelen. In de pijler "Bewust Legen" maken we kinderen bewust dat ze een eigen bak hebben. Al onze ervaringen en prikkels komen de hele dag in ons systeem. Dat visualiseren we voor ze met een bak om het makkelijker te begrijpen.

Het lichaam geeft signalen wanneer er een ervaring in je eigen bak komt. Het voelt voor veel kinderen als een kriebel in hun buik. Die kriebel komt als je iets leuks of iets vervelend ervaart.

Pedagogisch medewerker:

We maken kinderen er dus van bewust dat hun lichaam een ontvanger is, die hen laat merken als er iets in hun bak komt. Door dit steeds te verwoorden wordt het voor een kind duidelijk wat er gebeurd is en wat bedoeld wordt. Bijv.: “Wat zit er in je bak?” of “Stroomt je bak over?” bij een huilbui. De PM'er zal dit principe heel spelenderwijs toepassen. Door activiteiten met de bak te doen. Wat gaat er allemaal in vandaag? Stroomt hij al over? Haal er maar weer wat uit.

ZaaiGoed 2: Voel je bak; wat zegt jouw lichaam?

Kinderen:

Als er iets in je bak is gekomen, kun je dat in je lichaam voelen. Meestal begint dat in je buik. Als je het laat zitten, komt het op andere plekken in je lijf tot uiting. We leren kinderen dat emoties voelbaar zijn in je bak. De leuke en minder leuke emoties. Je lichaam geeft dus precies aan als er iets aan de hand is. Het is belangrijk hier naar te luisteren. Denk maar eens aan sinterklaas of een verjaardag waar kinderen vaak “pijn” in hun buik ervaren van de emoties.

Pedagogisch medewerker:

Door zelf het goede voorbeeld te geven zorg je ervoor dat kinderen begrijpen wat er wordt bedoeld. De PM'er kan bijvoorbeeld zeggen: Ik vind het spannend, ik voel het in mijn buik. Of ik ben blij, ik voel het in mijn buik. Hierdoor begrijpt het kind dat andere mensen hetzelfde kunnen ervaren als zij en dat je het kunt voelen in je lijf. Tevens is de PM'er zich ervan bewust dat we allemaal andere filters en een bak hebben, waardoor ieder kind uniek is en reageert.

ZaaiGoed 3: Leeg je eigen bak; wat deel je als je begint met IK...?

Kinderen:

De hele dag komt er van alles in onze bak door allerlei ervaringen. Als we niet legen dan stromen we over. Soms maken situaties zo'n indruk dat we meteen overstromen. Kinderen laten dit zien door te huilen, boos te worden of heel druk te worden. Maar ook kinderen die ineens zich terug trekken kunnen last hebben van een volle bak. Wanneer kinderen worden opgehaald zie je dat nog wel eens terug in het gedrag. Even heel druk doen om te ontladen of als kinderen uit school komen en vol zitten van alle indrukken van de dag. Door vanuit IK te praten legen kinderen hun bak.

Pedagogisch medewerker:

We stimuleren kinderen zichzelf uit te spreken door ze steeds aan te moedigen om vanuit hun IK te vertellen. Het woord IK gebruiken, is hierbij van belang. IK haalt iets uit jouw bak. Het voordeel van IK is dat je de ander niet aanvalt. Je blijft bij jezelf en de ander heeft meer ruimte en hoeft zich niet te verdedigen. Door het gebruiken van het woord IK, is het ook jouw waarheid en dus voor jou altijd waar. Uiteraard spreekt de PM'er de kinderen (en elkaar) ook vanuit hun IK aan.

ZaaiGoed 4: Herken stapelen; wat is er in jouw bak gebeven?

Kinderen:

Vaak is het moeilijk om je te uiten, om jezelf te durven zijn en eerlijk te zeggen wat je voelt. Als je jezelf niet goed uit, dus als je jouw eigen bak niet goed leegt, blijven er ervaringen achter en ben je aan het stapelen. We willen kinderen bewust maken dat dit kan gebeuren en dat daar gevolgen aan vastzitten. Je stapelt emoties op en die kunnen in je lichaam vast gaan zitten of tot uitbarsting komen als je bak overstroomt. Goed legen is dus belangrijk om stapelen te voorkomen.

Pedagogisch medewerker:

De PM'er zal dat steeds benoemen bij de kinderen en ze uitnodigen eerder te vertellen wat ze als niet zo leuk hebben ervaren. Of wanneer kinderen ineens heel boos worden, aangeven dat het heeft gestapeld en dat het eerder hier iets aan kan doen.

ZaaiGoed 5: Wees eerlijk; hoe vrij ben je naar jezelf en naar de ander?

Kinderen:

Door te stapelen gaan je filters anders staan en verandert jouw kijk op de wereld. Je krijgt een gekleurd beeld over jezelf en de ander. Het is belangrijk dat kinderen leren zich te blijven uiten en leren trouw te blijven aan hun gevoel en zichzelf durven uit te spreken. Anders gaan ze dingen verzwijgen, wegslikken en gaan ze stapelen. Dus eerlijk durven te zijn over wie ze zijn en wat ze hebben gedaan.

Pedagogisch medewerker:

Eerlijkheid naar elkaar vinden wij heel belangrijk. Ook tussen PM'ers en de ouders/verzorgers. Daarnaast scheidt de PM'er een veilige omgeving waarin het kind eerlijk durft te zijn, fouten durft toe te geven en gevoel durft te uiten. Dit wordt o.a. gedaan door zelf weer voorbeeld te zijn en fouten te benoemen en toe te geven aan de kinderen, rustig te reageren wanneer iets fout gaat, complimenten geven over het eerlijk zijn. En het eerlijk zijn als heel belangrijk steeds benoemen.

ZaaiGoed 6: Laat los; wat wil je niet meer in je bak?

Kinderen:

Door je steeds eerlijk te uiten, kunnen ervaringen in je bak oplossen en kun je ze loslaten. Soms ineens, of soms in kleine beetjes, ontstaat er ruimte voor jezelf en voor de ander. Het is ook belangrijk om alle energie uit je lijf steeds los te kunnen laten. Door te bewegen, lekker te zingen of geluid te maken of te praten.

Pedagogisch medewerker:

We oefenen dit door loslaat oefeningen, zoals even heel veel te bewegen, lekker springen of stampen. Even heel hard meezingen. Of symbolisch: ballonnen oplaten met daaraan een kaartje waar je op getekend of geschreven hebt wat je los wilt laten of wat je kwijt wilt. Loslaten kan door op een goede manier met vervelende gevoelens om te gaan. Bij een conflict stimuleren we de kinderen: bij zichzelf te blijven, eerlijk hun bak te legen, verder te kijken en ruimte voor de ander te maken.

ZaaiGoed 7: Vraag om hulp; wanneer heb jij anderen nodig?

Kinderen:

De eerste zes ZaaiGoed richten zich op IK. Daarnaast is het belangrijk om bij WIJ te komen en om hulp te leren vragen. We maken kinderen bewust dat hun bak van henzelf is, dat ze zelf hun bak kunnen legen en dat ze niet alleen op de wereld zijn en om hulp kunnen vragen. Hulp kunnen vragen is heel belangrijk voor het kind. Het mag ervaren wat het niet zelf kan en waar het een ander voor kan inschakelen. Daarnaast ervaart het ook dat het fijn is om hulp te bieden.

Pedagogisch medewerker:

We leren kinderen hulp te vragen, aan de PM'er en ook aan elkaar. Het kind ervaart hulp te vragen, te ontvangen en aan te bieden. De PM'er let goed op of kinderen te weinig of soms juist te veel hulp vragen. Door steeds te zaaien: Vraag maar om hulp, geeft ze hier de juiste boodschap mee. Of complimenteert ze kinderen als ze goed om hulp hebben gevraagd.

Hierbij helpt ze mee met het growing mindset door te vragen, wat kan je NOG niet? Wat kan je al WEL? De PM'er is zelf weer het rolmodel door de kinderen om hulp te vragen.

Derde pijler: Bewust Ontvangen

1. **Herken je filters;** door welke bril zie jij de wereld?
2. **Kijk verder;** wat ontdek je bij jezelf en bij anderen?
3. **Ken je verwachtingen;** waar vertrouw jij op?
4. **Ontvang open;** hoe voel jij je daarbij?
5. **Maak een keuze;** waar kies jij voor?
6. **Wees verantwoordelijk;** welke verantwoordelijkheid ligt bij jou?
7. **Werk samen;** wat kun je met anderen bereiken?

Hieronder wordt al het Zaaigoed van de derde pijler behandeld.

Zaaigoed 1: Herken je filter; door welke bril zie jij de wereld?

Kinderen:

Het is belangrijk dat kinderen zich bewust worden van dat ze ontvangen (het Zaaigoed van Tess: ken je filters), wat ze ontvangen (het Zaaigoed van Mo: ken je bak en voel je bak) en ook van hoe ze ontvangen. Doordat onze filters op een bepaalde manier staan, ontvangen we ook op een bepaalde manier. Als kinderen hun filters (her)kennen, kunnen ze hier ook zelf meer invloed op hebben. Ze kunnen dan bepalen of ze door deze bril willen blijven kijken of niet. Gedrag van kinderen kan alleen veranderen als hun filters/brillemmen veranderen.

Pedagogisch medewerker:

De PM'er maakt de kinderen hiervan bewust door met ze mee te kijken. Als een kind heel blij is dan heeft het een blije bril op en als een kind verdrietig is, kan het zijn dat het alles door de donkere bril bekijkt. Het kan soms helpen om heel bewust een andere bril op te zetten. Je herkent in de overtuigingen van het kind de verschillende brillen. Bijv: Een kind zegt: 'Hij doet ALTIJD vervelend tegen mij'. Dit is een overtuiging en daardoor een bril.

Door deze bril kan er ook alleen maar op die manier gekeken worden. De PM'er zal door middel van een gesprek met het kind hem laten ontdekken of het echt ALTIJD is en kijken of er een andere bril gemaakt kan worden, waardoor er een ander contact kan ontstaan. De PM'er leert ook zelf steeds na te gaan met welke bril zij naar de kinderen en ouders/verzorgers kijkt. De PM'er spreekt kinderen aan op hun gedrag en niet op hun ZIJN. Dus "wat doe je druk" i.p.v. "wat ben je druk". Het laatste maakt een filter bij een kind en kan een overtuiging worden. Als je druk doet, kun je daar iets aan doen, als je druk bent niet. Tevens is de PM'er zich ervan bewust dat we allemaal andere filters en een bak hebben, waardoor ieder kind uniek is en reageert.

ZaaiGoed 2: Kijk verder; wat ontdek je bij jezelf en bij anderen?

Kinderen:

Ook tijdens het kijken naar een ander heb je een filter. Als je wilt weten waarom een ander zich op een bepaalde manier gedraagt, is het belangrijk om verder te kijken; om niet alleen naar het gedrag te kijken, maar naar wat er achter ligt. En je kunt ook verder kijken bij jouw eigen gedrag. Waarom doe ik eigenlijk zo?

Pedagogisch medewerker:

De PM'er is getraind niet in te vullen voor de kinderen, maar bij het kind door te vragen wat er aan de hand is. "Ach, ben je verdrietig" is een invulling. "ik zie tranen" is een waarneming. Door open vragen te stellen kan het kind vertellen en zijn bak legen. "Vertel, wat is er gebeurd?" Als je al hebt ingevuld zal je anders naar een situatie kijken, dan wanneer je dit open laat en op onderzoek gaat: Kijk verder. Non-verbale communicatie leidt ook nog wel eens tot misverstanden. We stimuleren de kinderen steeds na te vragen en verder te kijken. Door de gebaren, die bij sommige ZaaiGoed horen, kan de PM'er ook non-verbale communicatie stimuleren en ondersteunen. Blijf bij jezelf gebaar, samenwerken, complimentenduim, lachen, knipogen, even lekker aanhalen zijn zaken die het zelfvertrouwen van het kind kunnen vergroten. De PM'er ervaart dagelijks de positieve uitwerking die dat op de kinderen heeft. Tevens is de PM'er getraind om bewust te zijn van het effect van open en gesloten vragen en zal door middel van een onderzoekende houding verder kijken wat het kind nodig heeft.

ZaaiGoed 3: Ken je verwachtingen; waar vertrouw jij op?

Kinderen:

Als kinderen meer naar het eigen gedrag kijken, is de kans groter dat ze zich openen en zichzelf laten zien. Waarom reageer ik zo? Wat gebeurde er eigenlijk? We stimuleren de waarneming en een onderzoekende houding door het stellen van vragen. Als je ontdekt dat iets of iemand je heeft teleurgesteld, heeft dat vaak te maken met de verwachtingen die je had. Door je verwachtingen te leren kennen weet je beter waardoor je teleurgesteld, boos of verdrietig bent. Door het gesprek-(je) met het kind aan te gaan, kun je zien wat er bij het kind leeft en kan er beter begrip ontstaan.

Pedagogisch medewerker:

De PM'er leert verder te kijken en te ontdekken wat er achter de teleurstelling ligt. Welke verwachting lag er? Wat is er niet uitgekomen? Is het vertrouwen beschadigd? Wat kan bijdragen aan het herstellen ervan? De PM'er is getraind om verwachtingen uit te spreken naar kinderen, dus goed te ondertitelen wat je van de kinderen wilt zien. De PM'er vertelt dus goed van te voren wat er gaat komen, wel of niet ondersteund met dagritmekaarten. Het woordje NIET zal bewust weinig gebruikt worden. NIET rennen, wordt: rustig lopen. NIET aankomen, wordt: laat maar staan. Op deze manier wordt de verwachting van het gedrag van het kind duidelijk uitgesproken waardoor er helderheid bij het kind ontstaat wat de ander verwacht.

ZaaiGoed 4: Ontvang open; hoe voel jij je daarbij?

Kinderen:

Door steeds je bak te (kunnen) legen kun je ook op een andere manier ontvangen. Je kunt dan als het ware door een 'opgepoetste' bril kijken. Hoe schoner je bril, hoe beter je kunt zien. We leren kinderen te luisteren en verder te vragen in plaats van meteen te reageren. Wat zegt de ander nu eigenlijk?

Pedagogisch medewerker:

We maken kinderen bewust dat ze een ander niet altijd met een schone bril ontvangen. Dit gebeurt op een heel eenvoudige manier. Als kinderen ruzie hebben en niet meer samen willen spelen, gaan we een gesprek(je) aan. Door met elkaar ook even de bril schoon te poetsen kun je er anders naar kijken. Ook het goed luisteren naar elkaar wordt gestimuleerd. De PM'er geeft ook veel complimenten en kijkt goed of het kind deze kan ontvangen.

Naarmate kinderen ouder worden, kunnen ze hier meer moeite mee hebben. We zorgen ervoor dat kinderen meedenken in oplossingen. We praten mét de kinderen en niet alleen over hen.

ZaaiGoed 5: Maak een keuze; waar kies jij voor?

Kinderen:

In iedere ontmoeting en situatie is het prettig als je bewust kunt kiezen wie je wilt zijn. Leren kiezen, zorgt ervoor dat je jouw eigen persoonlijkheid ontwikkelt. Ook het verantwoordelijk zijn voor jouw keuzes, is een boodschap die wij willen zaaien. Als je een keuze maakt, kies je voor het één en laat je het ander los. Soms heb je een verkeerde keuze gemaakt, dat geeft niet, van fouten kun je leren. Het is dan wel zaak verantwoording te nemen voor de consequenties van de gemaakte keuze en het op te lossen als dat kan. Gaan staan voor je keuze maakt je sterker.

Pedagogisch medewerker:

Het leren kiezen begint al heel jong. Wat wil je eten? Waar wil je mee spelen? Wij laten kinderen steeds ervaren dat er een keuzemogelijkheid is en bieden kinderen dan ook steeds keuzes aan waardoor dit ZaaiGoed gezaaid kan worden. De PM'er houdt goed in de gaten welk kind moeite heeft met keuzes maken. Ze zal het aanbod in keuzes dan beperken tot 2. Tevens zal ze er zich van bewust zijn dat wanneer ze een keuze biedt dit ook een echte keuze moet zijn. Bij de vraag: "willen jullie naar buiten" en iedereen antwoord: "nee", dan is er dus gekozen en moet dit ook worden uitgevoerd. Als een keuzemoment niet wenselijk is, wordt er gezegd: "We gaan naar buiten".

ZaaiGoed 6: Wees verantwoordelijk; waar ben jij verantwoordelijk voor?

Kinderen:

Verantwoordelijkheid nemen voor de keuzes die je maakt, zorgt ervoor dat je in jouw eigen kracht kunt blijven staan. Het nemen van verantwoordelijkheid geldt ook voor materiële zaken, zoals spullen. We leren kinderen op deze manier het principe van oorzaak en gevolg. Ook al is het een moeilijk woord, de kinderen vinden het geweldig om ergens verantwoordelijk voor te zijn; ergens voor te zorgen. Te zorgen dat het speelgoed op zijn plek komt of dat de puzzel helemaal compleet de kast in gaat.

Pedagogisch medewerker:

We vinden het belangrijk kaders aan te geven waarbinnen de kinderen de ruimte hebben om te functioneren en deze kaders met de kinderen te bespreken. Zo kunnen de kinderen hun eigen verantwoordelijkheid nemen, omdat ze weten waar de grenzen van hun vrijheid liggen. Daarnaast leren ze zo ook groepsgenoten op hun verantwoordelijkheid te wijzen. Door het nemen van verantwoordelijkheid krijgen de kinderen zelfvertrouwen en dit stimuleert hen weer om nieuwe uitdagingen aan te gaan, steeds in kleine stapjes horende bij de leeftijd en fase. We stimuleren de kinderen om verantwoordelijkheid te nemen op allerlei gebieden: aankleden, eten, problemen oplossen met je leeftijdsgenoten, hulp vragen, naar de wc gaan. Verantwoordelijkheid nemen van kinderen wordt individueel bekeken en gewaardeerd. Een opdracht is voor het ene kind een hele uitdaging terwijl de ander het fluitend doet. Voor kinderen met veel zelfvertrouwen zorgen we dat er steeds voldoende uitdaging is. Bij kinderen met weinig zelfvertrouwen zorgen we er voor dat ze ondersteund en begeleid worden bij activiteiten, zodat ze steeds gestimuleerd worden om zich te ontwikkelen naar grotere zelfstandigheid. Het spreekt voor zich dat dit proces ondersteund wordt met veel positieve complimenten en een growing mindset wordt aangesproken. Je kunt dit NOG niet.

ZaaiGoed 7: Werk samen; wat kun je met anderen bereiken?

Kinderen:

De eerste zes ZaaiGoed richten zich op IK. Daarnaast is het belangrijk om bij WIJ te komen. We leren kinderen hun talenten te bundelen en samen te werken. Al bij de jongste kinderen leren we samen opruimen, samen de tafel dekken, samen spelen. Als we samenwerken, kunnen we meer bereiken en dat maakt ons samen sterker.

Pedagogisch medewerker:

We creëren een wereld waarin de kinderen een gevoel van eenheid ervaren. Zo zijn er gedurende de dag momenten en activiteiten die kinderen alleen doen en ook talloze momenten dat kinderen samen spelen. Er zijn door de dag heen veel momenten voor de kinderen om deze eenheid te voelen en te ervaren. Voorbeelden hiervan zijn de eetmomenten en samen activiteiten doen. De PM'er zal regelmatig zaaien: "werk samen" en "goed samen gewerkt"!

Vierde pijler: Bewust Vullen

1. **Zaai Goed in je eigen bak;** waar word jij sterker van?
2. **Maak ruimte voor jezelf;** wat zijn jouw behoeftes?
3. **Laat alles er zijn;** durf je te zijn wie je bent?
4. **Van fouten kun je leren;** waar ben je door gegroeid?
5. **Bedank;** waar ben je blij mee?
6. **Sta in je eigen kracht;** durf jij jezelf vrij te laten zien en horen?
7. **Zaai Goed bij anderen;** wat kun je geven waar anderen sterk van worden?

Hieronder wordt al het ZaaiGoed van de vierde pijler behandeld.

ZaaiGoed 1: Zaai Goed in je eigen bak; waar word jij sterker van?

Kinderen:

Wanneer je je bewust bent van wie je bent en je kunt delen door je bak te legen, kun je je filters herkennen en heb je meer invloed op hoe je de wereld wilt laten binnenkomen, waardoor je in staat bent jezelf te vullen. We maken kinderen ervan bewust dat ze hun eigen overtuigingen in hun bak kunnen leggen. Door het kennen van je eigen talenten word je sterker en is het makkelijker om iemand om hulp te vragen die andere talenten heeft. Door het kennen van je eigen talenten, vul je jezelf met overtuigingen waar je sterker van wordt. Je geeft jezelf dus complimentjes op wat je gedaan hebt.

Pedagogisch medewerker:

We oefenen dit door complimenten in je eigen bak te zaaien. We nodigen kinderen dus uit om te zeggen, IK ben goed in.... IK kan goed... Doordat je jezelf kunt vullen heb je minder bevestiging van een ander nodig. De PM'er stimuleert het kind om zichzelf complimenten te geven op het gedrag. We geven bewust complimenten op het gedrag en niet op het ZIJN van kinderen. Daardoor zal het gestimuleerd worden het gedrag te herhalen. Als een kind al goed is, hoeft het niet zoveel meer te doen. Er wordt immers al aangegeven dat het goed is. Dit kan verstoring werken voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind.

ZaaiGoed 2: Maak ruimte voor jezelf: wat zijn jouw behoeftes?

Kinderen:

Jezelf vullen gebeurt ook als behoeftes worden vervuld. Het is belangrijk voor kinderen om hun behoeftes te herkennen en te leren benoemen en daardoor ruimte te maken voor wie ze zelf zijn. Als je je eigen behoeftes kent, ben je beter in staat om ze serieus te nemen en te proberen om ze te verwezenlijken.

Pedagogisch medewerker:

De PM'er geeft ruimte aan het kind om alles wel te mogen willen. Natuurlijk kunnen niet alle behoeftes vervuld worden. Je kunt je wel gehoord en gezien voelen als er aandacht voor is en de ander met jou verder kijkt naar waar deze behoefte vandaan komt. Welke behoefte wil het kind vervullen als het om speelgoed of samenspelen vraagt? Kan deze behoefte op een andere manier worden ingevuld? Ook het ruimte maken voor jezelf stimuleren we bij de kinderen. Soms is het voor een kind te druk geweest en moet het even tot zichzelf komen. We leren kinderen dit bij zichzelf aan te voelen en ze de ruimte te geven om hieraan gehoor te geven, dit in te vullen, door bijvoorbeeld bij de jongere kinderen ze toch even te laten rusten of bij de oudere kinderen even ergens een rustig plekje met een te vinden en een boek te lezen. Tevens stimuleren we kinderen om initiatieven te nemen en ruimte voor zichzelf te maken in een groep.

ZaaiGoed 3: Laat alles er zijn; durf je te zijn wie je bent?

Kinderen:

Je vult jezelf ook als je al jouw emoties toestaat. Het gaat er niet om dat het kind altijd vrolijk moet zijn. Boosheid en verdriet hebben een functie en mogen er ook zijn. Natuurlijk zijn er grenzen in het gedrag van het kind, maar door alle emoties de ruimte te geven, voelt het kind dat het er helemaal mag zijn met alles wat er is.

Pedagogisch medewerker:

De PM'er wordt er op getraind dat ze niet automatisch roept: "niet huilen, doe je tranen maar weg", maar ook de kans te geven om het er even te laten zijn. "je mag best huilen en als je mij vertelt waarom, kan ik je misschien helpen". Jongens zijn daar weer anders in dan meisjes. In de kinderopvang werken veel vrouwen, die op een vrouwelijke manier met de jongens omgaan. Niet te wild, niet te hard. Door aandacht te besteden aan het 'natuurlijke' gedrag van jongens, kunnen we inspelen op de verschillende behoeften en hierop meer aansluiten.

Ook het meespelen met de kinderen valt onder dit ZaaiGoed. We nodigen de PM'ers uit om alles er te laten zijn en weer even helemaal als een kind mee te doen. Dat vinden de kinderen geweldig en is voor de PM'er ook leuk om te ervaren. Of eerlijk bij de kinderen aan te geven als je je even niet zo goed voelt. De kinderen weten dan dat wat ze voelen of zien bij de PM'er klopt, dat het niet aan hen ligt en vaak houden ze dan er ook rekening mee. Tevens trainen we erop dat kinderen niet genegeerd worden. Negeren is hetzelfde als het kind er niet laten zijn en dat kan erg beschadigend zijn voor het kind. PM'ers benoemen het gedrag wel, alleen kiezen er soms voor om het dat moment er gewoon te laten zijn.

ZaaiGoed 4: Van fouten kun je leren; waar ben je door gegroeid?

Kinderen:

Als er ruimte is om fouten te maken, kunnen kinderen zich veilig genoeg voelen om vrij activiteiten te durven uitvoeren. Door dit ZaaiGoed regelmatig te herhalen, wordt het kind gestimuleerd om tot één geheel te groeien. Dus met alle dingen die ze goed doen en alle fouten die ze maken. Het mag er beiden zijn.

Pedagogisch medewerker:

De PM'er zal steeds aangeven dat het niet erg is om een fout/vergissing te maken. Natuurlijk wordt er wel gekeken naar wat de volgende keer anders kan, zodat het kind kan groeien door de ervaring. Door een veilige sfeer neer te zetten en steeds te herhalen dat fouten kunnen gebeuren, komt er ruimte om jezelf een fout toe te staan en hierin te groeien. De PM'er is zich er bewust van dat tijdsdruk niet helpt wanneer kinderen iets willen leren. Ze zal dus bewust tijd maken wanneer een kind iets leert of de verwachting helder te maken dat er op dat moment minder tijd is en er weer een ander moment komt om te oefenen.

ZaaiGoed 5: Bedank; waar ben je blij mee?

Kinderen:

Je kunt jezelf ook vullen door je filter zó te zetten dat je het goede in de wereld ziet. Door het kind bewust te maken van de positieve gebeurtenissen op een dag, hoe klein dan ook, zal het kind meer oog hiervoor krijgen. Als bedanken een vaste gewoonte wordt, ontstaat er een positievere filter. Door het positieve filter zijn ze ook beter in staat bij zichzelf te zien waar ze blij mee zijn. Daardoor ontwikkelt zich een positiever zelfbeeld.

Pedagogisch medewerker:

Door bewust op een dag te kijken wat leuk was, helpt het kinderen oog daarvoor te krijgen. Een vraag zoals: "Wat was leuk vandaag?" helpt de kinderen anders te laten kijken. De PM'er zorgt voor een terugkomend ritueel tijdens de eet- en drinkmomenten zodat kinderen goed kunnen oefenen.

ZaaiGoed 6: Sta in je eigen kracht; durf jij jezelf vrij te laten zien en horen?

Kinderen:

Door al het ZaaiGoed toe te passen en jezelf te vullen worden kinderen zelfbewuster en durven ze hun talenten te laten zien. Hierdoor komt een kind in zijn of haar eigen kracht te staan. Kracht kun je ook voelen in je lijf. We maken kinderen hier bewust van. Goed rechtop, armen langs je lichaam. Goed met je wortels in de grond, sta je stevig.

Pedagogisch medewerker:

Het is fijn als kinderen hun kracht ook fysiek voelen, want daar worden ze nog sterker van. Door te gaan staan als een boom, leren we kinderen de kracht ook te voelen. Ook door steeds te benoemen dat je kunt gaan staan als een boom als het lastig is, helpt dat het kind dit te gebruiken.

ZaaiGoed 7: Zaai Goed bij anderen; wat kun je geven waar anderen sterk van worden?

Kinderen:

De eerste zes ZaaiGoed richten zich op IK. Daarnaast is het belangrijk om bij WIJ te komen. Wanneer het kind zichzelf kan vullen en merkt dat het hiervan groeit, snapt het dat een ander ook groeit als je hem of haar complimenten geeft. Ook het eerlijk delen van ervaringen en gevoelens kan de ontmoeting versterken.

Pedagogisch medewerker:

We nodigen kinderen uit elkaar complimenten te geven en eerlijk te zeggen wat ze ervaren in het contact met de ander. Door ook elkaar, als PM'ers en ouders/verzorgers, openlijk complimenten uit te delen, geven we het goede voorbeeld. De PM'er complimenteert weer op gedrag en minder op het ZIJN.

Pedagogisch beleid en borging

Wij hopen jullie met de beschrijving van deze methode een duidelijk beeld te hebben gegeven van hoe wij tegen de ontwikkeling van jullie kind(eren) aankijken. Meer informatie vindt je op www.essisme.nl

BSO TOF hanteert de vier opvoedingsdoelen voor kinderopvang van professor J.M.A. Riksen-Walraven. De vier opvoedingsdoelen zijn:

1. Het bieden van fysieke en emotionele veiligheid
2. Het bevorderen van de persoonlijke competentie
3. Het bevorderen van de sociale competentie
4. Het bevorderen van de morele competentie, de overdracht van normen en waarden

In het Pedagogisch Beleidsplan staan deze opvoedingsdoelen uitgebreid beschreven. Voor een uitgebreide beschrijving verwijzen wij dan ook naar het Pedagogisch Beleidsplan dat op de locatie ter beschikking ligt. Deze is tevens te vinden op onze website.

2. Organisatie

Beroepskracht-kindratio (BKR)

De kinderen op de BSO hebben, naarmate ze ouder worden, steeds meer behoefte om zelfstandig hun tijd in te vullen en initiatieven te ontplooien. Kinderen op de BSO hebben minder begeleiding nodig dan op een dagopvang voor jonge kinderen. Hierdoor zijn de groepen op een BSO dan ook groter dan op een dagopvang/peuterspeelzaal. Wettelijk gezien is het toegestaan om met een BKR van 1:11 te werken.

Toch kiest DE BOOMHUT ervoor om de wettelijke BKR niet te volgen, maar om 1:8 te werken. Wij zijn ervan overtuigd dat deze manier van werken meer ruimte voor kwaliteit biedt. Dat is immers waar wij voor staan!

Groepsindeling en stamgroepen

Door de totale omvang van de BSO niet verder te laten uitgroeien dan 24 kinderen per dag, blijven we kleinschalig en dus overzichtelijk. In deze opzet worden drie stamgroepen vastgesteld van maximaal 8 kinderen in de leeftijd van 4-12 jaar.

Open-deurenbeleid

De accommodatie biedt twee aparte gedeeltes voor de leeftijdsgroepen. In de praktijk betekent dit, dat kinderen in de leeftijd van 4-12 jaar (tot 22 kinderen) samen zitten tijdens het eetmoment. De oudere kunnen de jongere helpen waar nodig. Hierna wordt het open-deuren-beleid toegepast. Door differentiatie aan te brengen bij activiteiten, gebruik te maken van de keuken (o.a. voor kookactiviteiten) en de aparte ruimte op de tweede verdieping (een 'rustplek' en een speelplek voor 7+), wordt vaak vanzelf al een natuurlijke groepsindeling gecreëerd, hetzij in leeftijd, sekse of interesse.

Een open-deuren-beleid is hierbij een natuurlijk gegeven, omdat juist dan van ieders kwaliteiten gebruik gemaakt kan worden. De aanwezigheid van zowel man(nen) als vrouw(en) in het team, geeft het kind een drempelverlagende bindingsmogelijkheid door de keuze die het kan maken.

Dagindeling schoolweken

De tijdstippen dat kinderen binnenkomen bij TOF zijn afhankelijk van de eindtijden van de verschillende scholen. Tussen 15.00u en 15.30u komen de kinderen van de verschillende scholen binnendruppelen. Wanneer ze binnen zijn, volgt het gezamenlijk eetmoment. Vervolgens kunnen de kinderen een keuze maken uit het activiteitenoverzicht. Kinderen mogen zelf bepalen of ze meedoen aan een activiteit of dat ze hun eigen plan trekken. Tussen 17.30u en 18.15u worden de kinderen weer opgehaald door hun ouders/verzorgers. Dat is vaak het moment voor de PM'ers en ouders om eventuele bijzonderheden te bespreken of om gewoon even een praatje te maken.

Dagindeling studiedagen en vakanties

BSO TOF is tijdens studiedagen van de gekoppelde scholen de hele dag geopend. De kinderen komen dan tussen 08.15u en 10.00u (i.v.m. eventuele uitstapjes) en trekken vaak hun eigen plan wat betreft activiteiten. Rond 10.00u is het tijd voor wat fruit en water, vaak gezellig samen aan tafel.

Daarna volgt weer een spel en/of activiteiten-moment. Tussen 12.30u en 13.00u wordt doorgaans geluncht, soms gewoon boterhammen, soms iets speciaals (zie ook: Voedingsbeleid). Na de lunch is er weer tijd voor eigen spel of een georganiseerde activiteit (zie ook: Activiteiten).

De stamgroepen

Bij BSO TOF wordt de vertrouwde omgeving onder andere gecreëerd doordat de kinderen een vaste stamgroep hebben. Deze groepsruimte is een herkenbare en vertrouwde plek voor kinderen. We werken met drie stamgroepen tijdens de eet- en drinkmomenten. De kinderen kunnen tot rust komen na een drukke schooldag en samen eten en drinken en praten over de dag. Na het eet- en drinkmoment geldt er een open-deuren beleid. De basisgroepen mengen zich dan.

Broertjes/zusjes en, vriendjes/vriendinnetjes uit andere klassen kunnen op deze manier toch met elkaar spelen. Ieder kind weet wel aan welke tafel hij of zij mag eten en drinken.

Pedagogisch beleidsmedewerker/coach

Bij DE BOOMHUT zijn pedagogisch beleidsmedewerkers werkzaam (Kim Poolmans en Dayenne Nelissen-Reep). Zij ontwikkelen het pedagogisch beleid en zorgen ervoor dat het beleid gedragen wordt door de pedagogisch medewerkers. Zij signaleren ontwikkelingen en knel- en verbeterpunten binnen het pedagogisch beleid.

Naast de pedagogisch beleidsmedewerkers zijn er ook pedagogisch coachen werkzaam (Diana Aragon en Melanie Beekwilder) voor het verbeteren van de pedagogische kwaliteit en de ontwikkeling van de pedagogisch medewerkers. De coachen begeleiden en trainen onze medewerker(s) bij de dagelijkse praktijkwerkzaamheden.

Zij helpen medewerkers in het signaleren van knelpunten in hun werkzaamheden, kennis en vaardigheden en achterhaalt samen hun coachingsbehoeften. Tijdens de vergaderingen zullen ook onder begeleiding van de pedagogisch coach casusbesprekingen plaatsvinden, zodat de pedagogische kwaliteit verbeterd wordt.

De Pedagogisch medewerker

Op de groep werken MBO/HBO gediplomeerde vaste pedagogisch medewerkers die al jaren ervaring hebben bij DE BOOMHUT. Bovendien zijn zij allen in het bezit van het diploma EHBO voor kinderen.

De pedagogisch medewerkers zijn verantwoordelijk voor het dagelijkse reilen en zeilen op de groep. Afhankelijk van het aantal kinderen werken er bij de buitenschoolse opvang 1, 2 of 3 pedagogisch medewerkers per dag.

Als pedagogisch medewerkers vrij zijn of door ziekte niet kunnen werken, worden zij vervangen door iemand van het vaste vervangingspool van DE BOOMHUT. Er wordt dan bekeken hoe het intern opgelost kan worden, een pedagogisch medewerker die niet ingedeeld staat kan als inval dienen.

Ondersteuning andere volwassenen

In bijzondere gevallen ondersteunen andere volwassenen de BSO. Deze bijzondere gevallen zijn:

- **Uitstapjes:** hierbij hanteren we de standaard van 1 leidster/toezichthouder op 8 kinderen. In geval van 8 kinderen of minder gaan standaard 2 begeleiders mee. In beginsel wordt de ondersteuning gezocht in 'boventallige stagiaires' of in de rechte familielijn (vader, moeder, opa en oma). Onder uitstapjes verstaan we geplande of niet-geplande activiteiten die niet in de directe omgeving van de BSO liggen;
- **Viering bijzondere feesten:** onder bijzondere feesten verstaan we kersfeest, Pinksteren, Sinterklaas, etc. Hierbij kunnen ook externe personen komen ondersteunen;

- Samenwerking met externen: sommige lidmaatschappen van externe organisaties (voetbal, zwemmen, scouting, etc.) vereisen een samenwerking en soms een uitbesteding van begeleiding. In die gevallen zal altijd contact worden opgenomen met de ouders of verzorgers en de toestemming hierin schriftelijk worden overeengekomen. Zulke overeenkomsten leiden altijd tot afbakening van de onderscheiden verantwoordelijken (KCA/organisatie/ouders);
- Zomerkamp: Ieder jaar organiseert DE BOOMHUT een zomerkamp. Het kamp wordt georganiseerd rondom een bepaald thema, bijvoorbeeld Robin Hood. Het kamp wordt primair begeleid door de pedagogisch medewerkers van de BSO. Secundair vindt ondersteuning plaats door stagiaires. Het betreft hier studenten die zich willen bekwamen als pedagogisch medewerker of soortgelijke kwalificaties die hiermee in lijn liggen. Stagiaires, zowel MBO als HBO, staan in principe niet alleen op de groep. Dit om kwaliteit en veiligheid van onze kinderen te waarborgen. Afhankelijk van het opleidingsniveau zijn er taken die een stagiaire of een beroepskracht in opleiding zou mogen uitvoeren.

Stagiaires en beroepskrachten in opleiding

Bij BSO TOF is er één BBL-er werkzaam en zijn er momenteel geen studenten die een snuffelstage volgen.

Achterwacht

Wanneer één van de volgende situaties zich voordoet, is achterwacht noodzakelijk: Het kan zo zijn dat er op bepaalde dagen, bijvoorbeeld in de vakanties, de groep dusdanig klein is dat er maar één pedagogisch medewerker aanwezig hoeft te zijn. Tijdens de tijden van de naschoolse opvang dient Frans van Kruining of Diana Aragon (DE BOOMHUT) als achterwacht. Zij kunnen binnen 10 minuten aanwezig zijn bij BSO TOF.

De 3-uursregeling

Tijdens de studiedagen en vakantiedagen kan er, indien nodig, afgeweken worden van de wettelijk vastgestelde BKR. De tijden waarop afgeweken kan worden zijn:

- 08.15u-09:30u
- 17.30u-18.15u

Wanneer maar één PM'er nodig is en het kind-aantal overschrijdt de wettelijke BKR niet, zal er gebruik gemaakt worden van een achterwacht (zie tevens beleidsstuk Veiligheid en gezondheid). Wanneer in de tijdsvakken van de 3-uursregeling de wettelijke BKR geoorloofd wordt overschreden, is altijd een volwassene extra aanwezig in het gebouw.

Op vakantie- en studiedagen wordt tussen 10.00u en 17.30u niet afgeweken van de reguliere BKR.

Locatie-overstijgende opvang

In vakanties worden de drie locaties (mits er niet meer dan 30 kinderen komen) geclusterd. Er wordt voor deze vorm gekozen omdat het regelmatig voorkomt dat er weinig kinderen van één locatie zijn aangemeld, waardoor er weinig potentiële vriendjes en vriendinnetjes aanwezig zijn. Wanneer de groep wat groter is, is er meer kans dat kinderen aansluiting krijgen bij leeftijdgenootjes. De locatie van clusteren is afhankelijk van welke vakantie het betreft (voor meer informatie m.b.t. werkwijze in vakanties zie pedagogisch werkplan).

Het kan voorkomen dat er meer dan 30 aanmeldingen op een dag zijn. In dat geval wordt gekozen voor een splitsing van de opvang, waarbij de kinderen op hun eigen locatie worden opgevangen. Dit wordt vooraf per mail met ouders gecommuniceerd en op elke locatie hangen posters met daarop de data en juiste locatie vermeldt. Ouders zijn op de hoogte van deze werkwijze, deze vorm wordt sinds het ontstaan van de BSO gehanteerd. De ouders worden hierover geïnformeerd tijdens het intakegesprek.

Daarnaast is in de contracten een clause opgenomen waar dit genoteerd staat, inclusief alle LRK- nummers.

Naast de 'vaste' clustering in vakanties kan het voorkomen dat de groepen incidenteel samengevoegd worden. Dit is het geval wanneer er samen een activiteit wordt georganiseerd of bij incidenteel onderhoud op locatie (alleen wanneer dit niet anders te plannen valt). Ook hier worden ouders van tevoren over geïnformeerd.

De intake

Voordat ouders zich inschrijven bij onze BSO zijn ze al samen met hun kind(eren) komen kennismaken om de sfeer te proeven en een indruk te krijgen van de BSO. We vinden dat belangrijk omdat ouders op deze manier een betere keuze kunnen maken voor goede opvang van hun kind. Wij hebben dan alle tijd om de ouders rond te leiden en de vragen te beantwoorden.

Zodra de ouders hun kind hebben opgegeven bij de BSO worden de ouders uitgenodigd voor een intakegesprek. De ouders vullen een gegevensformulier in, waarop gegevens over eten, allergieën, medicatie en bijzonderheden van het kind staan genoteerd. Dit formulier komt in een map op de groep te liggen. In het gesprek noteren wij ook individuele wensen en afspraken met betrekking tot de opvang van het kind.

Het Mentorschap

Elk kind dat wordt opgevangen bij de BSO wordt gekoppeld aan een vaste pedagogisch medewerker (mentor). De mentor is een pedagogisch medewerker van de eigen stamgroep, die het kind regelmatig ziet. Er wordt ook gekeken naar een eventuele 'klik'.

De mentor doet het intakegesprek zodat er meteen kennis gemaakt wordt. Bij afwezigheid van de mentor kan de intake plaatsvinden met een andere pedagogisch medewerker. De mentor zal zo snel mogelijk zorgen voor een overdracht van de collega die de intake heeft gedaan en bij aanwezigheid kennismaken met het kind en ouder. De mentor ontfermt zich vanaf het eerste begin over het kind en zorgt dat het kind kennismakt met de ruimte, de huisregels, de overige pedagogisch medewerkers en de andere kinderen binnen de groep.

Geleidelijk aan leert het kind op deze manier omgaan met de groepsnormen en het dagritme. Met het oog op een betere signaleringsfunctie is de mentor altijd verantwoordelijk voor de 'grote lijnen' van de aan de mentor toevertrouwde kinderen. Als er bijzonderheden zijn rond de ontwikkeling van een kind dan bespreekt de mentor deze met de ouders.

De mentor houdt één keer per jaar een tien minuten gesprek met de ouders en het kind. Bij zorgen rondom een kind worden ouders tussentijds uitgenodigd voor een of meerdere extra gesprekken. De mentoren worden in het gehele proces ondersteund en gecoacht door de pedagogisch coach van DE BOOMHUT.

Deze mentor heeft de volgende specifieke taken:

- De mentor is contactpersoon voor kind, ouder, collega's en (met toestemming van ouder) eventueel voor derden;
- De mentor houdt de ontwikkeling en het welbevinden van het kind in de gaten;
- Bij zorgen of vragen met betrekking tot het kind maakt de mentor dit inzichtelijk. De eventuele gesprekken die hieruit voortkomen worden door de mentor gevoerd;
- De mentor is het aanspreekpunt voor alle vragen en opmerkingen over de opvangdag van het kind.

De algemene dagelijkse overdrachtszaken kunnen natuurlijk gewoon met alle pedagogisch medewerkers van de betreffende dag worden besproken;

- De mentor is verantwoordelijk voor het plannen en houden van de intake- en het eventuele exitgesprek;
- De mentor is op de hoogte van persoonlijke zaken van het kind, bijvoorbeeld het kennen van de sporten en hobby's die het kind volgt of heeft. Verder regelt de mentor het vieren van de verjaardag en afscheid bij vertrek van de opvang.

Observeren en volgen

Observeren in de betekenis van het dagelijks oplettend rondkijken tijdens het werk zit in de gereedschapskist van de pedagogisch medewerker. Om ervoor te zorgen dat de pedagogisch medewerkers de taak van observeren en signaleren goed kunnen uitoefenen, worden zij geregeld in staat gesteld hun kennis te vergroten. Er worden geregeld cursussen of workshops aangeboden gericht op deze pedagogische vaardigheden of over de ontwikkeling van kinderen.

Het intakegesprek kan aanleiding geven om op verzoek van ouders of op advies van de pedagogisch medewerker een kind te observeren.

Hierover worden dan goede, dikwijls afgebakende afspraken gemaakt tussen de ouders en eventueel de school of hulpverlenende instanties. De verslaglegging vindt schriftelijk plaats.

Het wenbeleid

Elk kind heeft de mogelijkheid om een middagje te komen kijken op de BSO en alvast te wennen aan de nieuwe opvang. Heeft een kind meer tijd nodig om te wennen, dan zal dit in overleg met de pedagogisch medewerkers afgestemd worden. Pedagogisch medewerkers zullen het kind begeleiden tijdens het wennen, zodat het zich veilig en vertrouwd gaat voelen in de groep.

Het wenmoment wordt met elkaar afgesproken. Over het algemeen betreft het 4 uur opvang zodat het kind en de PM'er aan elkaar kunnen wennen. Hebben jullie behoefte aan meer wenmomenten dan kan dat in samenspraak met ons geregeld worden. Over deze extra momenten wordt wel het gewone uurtarief berekend.

Verzorging

Wij vragen jullie het volgende altijd mee te nemen:

- lege drinkbeker
- reservekleding

Het dagprogramma

Bij de BSO werken we met een vast programma. Dit geeft de kinderen een veilig en vertrouwd gevoel. De kinderen worden door de pedagogisch medewerkers opgehaald van school. Als alle kinderen bij de BSO zijn, nemen we gezamenlijk iets te eten en drinken er iets bij. Daarna gaan de kinderen spelen. Omdat wij het belangrijk vinden dat de kinderen de BSO als vrije tijd zien, mogen de kinderen gaan doen waar ze zin in hebben. De pedagogisch medewerker draagt activiteiten aan, maar de kinderen zijn niet verplicht om deel te nemen aan de activiteiten.

De kinderen kunnen er rusten in de boomhut, bouwen in de bouwhoek, tekenen en knutselen aan de tafel, tuinieren in de tuin, dansen en zingen op het podium of koken en bakken in onze kookstudio.

Dagindeling Woensdag

Op de woensdag wordt er bij de BSO geluncht, omdat de kinderen dan rond 12.00 uur - 12.30 uur uit school komen. De lunch wordt verzorgd door de pedagogisch medewerker van de BSO. Een kind hoeft dus geen lunchpakket van thuis mee te nemen. De kosten hiervoor zijn inbegrepen in het te betalen uurtarief. De lunch bestaat uit een divers assortiment. Soms is dit een broodmaaltijd of crackers met 'goed' en 'zoet' beleg, aangevuld met rauwkost (komkommer, tomaat, wortel, enz.) en een andere keer een verse groentesoep of (bij speciale gelegenheden) pannenkoeken met fruit.

Omdat de kinderen een middag vrij hebben is het op deze dagen mogelijk om ergens naar toe te gaan, bijvoorbeeld de bossen, speeltuintje/kinderboerderij of de kinderen maken een grote speurtocht.

Tussendoortjes

Wij verzorgen de tussendoortjes. De kosten zijn inbegrepen in het te betalen uurtarief. Tussendoortjes kunnen zijn: fruit, groenten, yoghurt, crackers, maïswafel, smoothie. Er zal vooral gekozen worden voor gezonde tussendoortjes. Snoep wordt beperkt en in kleine hoeveelheden aangeboden.

Avondmaaltijd

Kinderen hebben bij ons de mogelijkheid om een avondmaaltijd te nuttigen tussen 17.00 uur en 17.30 uur. Dit is een extra service die wij aanbieden. Met name de kleine kinderen hebben rond 17.00 uur al honger en zijn vaak hangerig en moe als ze pas om 18.30 uur thuis zijn. Het is dan erg laat om nog te eten omdat ze meestal tussen 19.00 uur en 19.30 uur naar bed gaan. Maar ook de oudere kinderen hebben na de BSO tijd vaak nog hobbyclubjes en zijn pas laat thuis voor het avondeten. De avondmaaltijd wordt elke dag vers bereid. De kosten zijn niet inbegrepen in het te betalen uurtarief. Hiervoor kan een aparte dinerkaart voor aangekocht worden.

Gewoontes voor het eten en drinken gaan

- Voor het eten wassen de pedagogisch medewerkers en de kinderen hun handen;
- We stimuleren kinderen om zo gevarieerd mogelijk te eten maar dwingen hen niet;
- We blijven aan tafel zitten totdat we klaar zijn met eten;
- We ruimen de tafel gezamenlijk af.

Voedselhygiëne

De gezondheid en veiligheid van de kinderen die wij opvangen is voor een deel afhankelijk van hoe hygiënisch wij met voedsel omgaan. Wij vinden het van groot belang dat de wijze waarop wij met het voedsel omgaan de gezondheid van de kinderen niet in gevaar brengt.

Spelactiviteiten en aanbod

Onze spelactiviteiten spelen in op de wensen en interesses van de kinderen, ook zo dat ze hun fantasie kunnen ontplooien.

De activiteiten worden op niveau aangeboden en worden gepland. Regelmatig ontstaat activiteiten op het moment of op initiatief van de kinderen.

Er is afwisseling in vrij/ geleid spelen, samen/ alleen en één op één momenten. Ook is er geleid spel waar wij duidelijk de spelregels uitleggen en kinderen beurten geven.

Ook variëren wij in de verschillende spelvormen: o.a. voor de grove (dansen, rennen, klimmen) en fijne motoriek (knutselen, kralen) en activiteiten waarbij de zintuigen worden gebruikt (voelen, ruiken, zien, proeven).

Ook bezoeken buiten de deur betrekken wij in ons aanbod.

In spel zit heel veel voor kinderen om hun sociale vaardigheden te ontwikkelen. Wij zorgen er dus goed voor dat het ZaaiGoed hier tot zijn recht komt. O.a. door ons ingrijpen te beperken en ze tijd te geven het zelf op te laten lossen. Door complimenten te geven, inspelen dat deelnemen belangrijker is dan het eindresultaat. Door onze tuinmanhouding zijn wij betrokken en kunnen wij veel zien en benoemen.

ZaaiGoed "Maak een keuze" komt hier sterk naar voren. Kinderen vaak zelf laten kiezen waarmee ze willen spelen. Ook "Werk samen" komt bij spelactiviteiten sterk tot zijn recht. Wij begeleiden de kinderen hierin en helpen ze afspraken met elkaar te maken.

Uitstapjes

Met de kinderen van de BSO worden ook uitstapjes gemaakt, zoals naar de bossen, een speeltuin of kinderboerderij etc. Wij bezoeken met de kinderen geen grote pretparken of indoor speeltuinen. Grote parken zijn onoverzichtelijk en minder veilig in onze ogen. Door het klein en dicht bij huis te houden kunnen we de kinderen goed in de gaten houden en de nodige aandacht geven en worden lange reistijden vermeden. Bovendien is onze ervaring dat de kinderen ook zeer genieten van de hierboven genoemde uitjes.

Activiteiten

'Kinderen zijn al groot' suggereert dat kinderen al meer kunnen dan er van ze verwacht wordt. Dit blijkt in de praktijk waarheid, en deze manier van denken in de omgang met kinderen is dan ook groot goed bij BSO TOF. Kinderen worden spelenderwijs uitgedaagd in de ontwikkeling van hun motorische, cognitieve, creatieve en communicatieve vaardigheden, met als doel ze in staat te stellen steeds zelfstandiger te functioneren in een veranderende omgeving. Door een continu aanbod van verschillende activiteiten, zowel ad hoc georganiseerd door de groepsleiding, alsmede workshops door professionals, worden kinderen uitgedaagd. Deze activiteiten worden afgestemd op de verschillende leeftijdsgroepen en interesses. BSO TOF staat voor kwaliteit.

Door de werkwijze en het dagelijkse activiteiten aanbod onder te brengen in een BSO-werkschema (Ria Meijvogel, NIZW landelijk adviesorgaan), kan deze kwaliteit geboden worden. Wanneer de 4 categorieën met regelmaat aan bod komen, dan wordt een (te) eenzijdig activiteiten aanbod voorkomen. Het blijkt in de praktijk een handig instrument te zijn, dat heel helder is en simpel te evalueren door de leiding.

BSO-werkschema Ria Meijvogel

1. kinderen spelen vrij, zonder inmenging van leiding;
2. kinderen willen een spel/activiteit doen waar zij hulp/assistentie van leiding bij nodig hebben;
3. de leiding neemt het initiatief voor een spel/activiteit en vraagt de kinderen wie mee wil doen;
4. de leiding organiseert een gestructureerde voorbereide activiteit, waar kinderen zich (vrijwillig) voor opgeven/aanmelden.

Het activiteiten schema en de verschillende ruimtes bieden de mogelijkheid om heel aparte activiteiten aan te bieden. Buiten de reguliere BSO-activiteiten als knutselen, gezelschapsspelen, buitenspelen, uitstapjes maken, etc., worden er apart activiteiten georganiseerd op cultureel en culinair gebied voor zowel de jongere als de oudere kinderen. Er wordt een vaste activiteitenbegeleider op freelance basis aan de BSO gekoppeld die met regelmaat projecten en workshops aanbiedt. Deze workshops lopen uiteen van sporten, dansen, toneel tot diverse kunstprojecten, gericht op de verschillende leeftijdsgroepen.

Naast dit projectmatige aanbod worden een aantal vaste activiteiten georganiseerd in de vorm van 'clubjes', de zogenaamde activiteitenopvang (voornamelijk voor de oudere kinderen vanaf ongeveer 8 jaar). Zij hebben vanuit de ontwikkelingsfase waarin zij verkeren de sterke behoefte om de volwassen wereld te verkennen en te ontdekken welke rol zij daarin kunnen spelen. Activiteitenopvang is een vorm van náschoolse opvang, veelal voor de oudere kinderen. Het geloof in kwaliteiten en begaafdheden van kinderen is er en zij worden heel serieus genomen.

Door de inzet van vakkundige begeleiding krijgen kinderen met een bepaald talent op deze manier de gelegenheid om zichzelf te ontdekken en zich daarin meer en verder te bekwamen!

De opvang en de activiteiten worden gecombineerd, waardoor ouders niet alleen kosten besparen (men ontvangt immers een tegemoetkoming in de kosten van de belastingdienst), maar ook tijd. De BSO zorgt voor de organisatie, begeleiding en veelal het vervoer. Hierdoor hoeven ouders niet meer met uw kind naar een cursus of club te gaan. Dat geeft veel rust in het gezin.

Om de veiligheid en gezondheid van de kinderen in deze vorm van opvang te waarborgen, werken we met personeel dat zowel gekwalificeerd is voor de activiteit (gediplomeerde vakdocenten), als voor de buitenschoolse opvang zelf. Een deel van de middag bestaat uit opvang, het ophalen van school en het eetmoment.

Een tweede deel van de middag bestaat uit de geboden activiteit. Zij zijn allen in het bezit van een geldige VOG, een BHV diploma en voldoende certificering voor de opvangtaken. Voor deze activiteiten worden speciale geschikte ruimten gebruikt. Sporten gebeurt in de sportzaal, struinen in de natuur en het biken op het 'Bike-park'. Hierdoor komen de kinderen doorgaans niet eens meer op de BSO-locatie zèlf. Ze gaan meestal rechtstreeks van school naar de activiteit. Omwille van de wet op de kinderopvang zijn hiervoor op de locatie van BSO TOF voldoende geregistreerde kindplaatsen om elk kind in de activiteitenopvang een officiële plek te bieden. Activiteitenopvang is doorlopend gedurende een schooljaar in de vorm van een cursus, les of club. Ouders betalen weliswaar iets meer per uur, maar alle extra kosten voor o.a. materiaal, vervoer, presentaties/optredens, lesgeld e.d. zijn hierbij inbegrepen.

Informatieoverdracht

De informatieoverdracht tussen ons en ouders/verzorgers vinden wij belangrijk. Hiervoor sturen wij een wekelijks overzicht van de activiteiten die wij gedaan hebben. Doordat wij met meerdere ouders en hun specifieke wensen te maken hebben, is het niet altijd makkelijk om in te schatten wat een ouder wil weten. Wij willen jullie dan ook uitnodigen om de vragen te stellen waar jullie antwoord op willen hebben.

Op deze manier kunnen wij goed aansluiten aan jullie behoefte bij het verstrekken van informatie. Jullie kunnen ons telefonisch bereiken. Telefonisch gemaakte afspraken zullen wij steeds schriftelijk vastleggen in ons kinddossier. Sturen jullie een bericht (mail, SMS, app), dan zullen wij deze steeds bevestigen. Dit om te voorkomen dat een bericht niet of niet tijdig bezorgd dan wel gelezen wordt.

Verjaardag

Er is altijd gelegenheid om een verjaardag te vieren. Het is aan de kinderen en ouder / verzorger om te bepalen of ze bij de BSO aandacht willen besteden aan hun verjaardag.

Wanneer een verjaardag gevierd wordt maken we er een klein feestje van. Er worden verjaardagsliedjes gezongen en de jarige mag trakteren.

Ruimte inrichting

In onze ruimte inrichting hebben wij rekening gehouden met voldoende bewegingsvrijheid voor de kinderen. Naast de veiligheid zorgen wij ook voor een gezellige en overzichtelijke inrichting. Het speelgoed is goed vindbaar en op kind hoogte bereikbaar.

Er zijn meerdere speelplekken en wij zijn ons ervan bewust dat er geen overdaad aan prikkels moet zijn. Daarom kunnen kinderen zich ook terugtrekken in een hiervoor ingericht hoekje.

Door middel van de “Maak ruimte voor jezelf” hand kunnen kinderen aangeven als ze alleen willen spelen.

Organisatie van de groep

Een goede organisatie van de groep bestaat uit vier aspecten:

- Zorg voor een positieve groep (begeleiden van processen);
- Opstellen en handhaven van groepsregels (opstellen van expliciete gedragsregels);
- De eigen groep als basis (zoveel mogelijk horizontaal);
- Een opendeurenbeleid (spelen met andere kinderen, ook verticaal).

Dagritme BSO TOF

De pedagogisch medewerkers houden een dagritme aan met vaste elementen en een vaste volgorde. Daarbinnen bestaat voldoende ruimte voor individuele keuzes. Zo bieden ze kinderen zowel houvast als ruimte om de vrije tijd zelf in te vullen.

Schooltijden Kindcentrum ZIEZO!

Maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag: 08.30 - 15.00 uur
Woensdag: 08.30 - 12.30 uur

Schooltijden BS de Cramignon:

Maandag, dinsdag en donderdag: 08.30 - 14.10 uur
Woensdag: 08.30 - 14.10 uur

Schooltijden BS Tangram:

Maandag, dinsdag en donderdag: 08.30 - 14.30 uur
Woensdag: 08.30 - 12.30 uur

Schooltijden OBS de Spiegel:

Maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag: 08.30 - 14.45 uur
Woensdag: 08.30 - 12.30 uur

Schooltijden BS Amby:

Maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag: 08.30 - 15.15 uur
Woensdag: 08.30 - 12.30 uur

Schooltijden Kindcentrum BLGS:

Maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag: 08.40 - 14.45 uur
Woensdag: 08.40 - 12.45 uur

-- : Einde schooltijd

14.30 uur: Gezamenlijk o.l.v. PM-er verplaatsen

15.00 uur: Aankomst locatie TOF

15.30 uur: Eten en drinken in BSO-ruimte

16.00 uur: Activiteitsaanbod onder leiding van PM-er's

16.30 uur: Buiten spelen/vrije activiteit

17.00 uur: Warme maaltijd

17.30 uur: De eerste ouders arriveren voor ophalen kinderen

17.30 uur: Buiten spelen/ontspannen

18.15 uur: Opruimen en sluiting BSO

Kinderparticipatie

Wij vinden het bij de BSO belangrijk dat kinderen inspraak hebben. Door kinderen zelf te laten denken en hun mening te geven over de buitenschoolse opvang werken kinderen aan hun zelfstandigheid en zelfvertrouwen. De kinderen wordt regelmatig gevraagd welke spelen of zaken er nog gemist worden op de BSO en in overleg met de kinderen worden er regels opgesteld.

Door het gebruik van kinderpaticipatie geef je de kinderen ook het gevoel dat de BSO echt van henzelf is. Kinderen hebben een stem in allerlei zaken die hen direct aangaan, zoals het programma, de inrichting, de groepsregels, het eten, etc. De pedagogisch medewerker ondersteunt hen daarbij. Kinderen leren hierbij onderling te overleggen en daarna te onderhandelen met andere partijen (bijvoorbeeld de pedagogisch medewerker). Het is een proces waarbij wensen en meningen op elkaar worden afgestemd.

(Sport)spel- en activiteitenbegeleiding

Vrij spel en georganiseerde activiteiten zijn beide belangrijke onderdelen van het aanbod in buitenschoolse opvang. De pedagogische doelen hierbij zijn:

- Autonomie ervaren;
- Experimenteren en ervaren door doen;
- Uitdagen om tot zelfspelen te komen;
- Iets leren;
- Samenspelen en vrienden maken.

Pedagogisch medewerkers kunnen hierbij meedoen, afstand houden, spel op gang brengen, begeleiden, etc.

Koken & Bakken inhoudelijk

BSO TOF beschikt over een eigen kookstudio op locatie. Kinderen leren hier op een speelse en verantwoorde manier deelnemen aan de omringende kookcultuur en leren de hoofdbeginselen van het koken. Hierin worden zij professioneel ondersteund. De kinderen die naar onze kookstudio gaan, hebben interesse in koken en bakken en worden wegwijs gemaakt in de keuken (rekening houdend met de ontwikkelingsfase waarin kinderen zich bevinden).

Wanneer de kinderen zijn gearriveerd bij de kookstudio wordt verteld aan de kinderen wat er de desbetreffende dag gekookt/gebakken gaat worden.

PM'ers vertellen een stukje theorie over het koken/bakken en de producten die gebruikt gaan worden. Ook wordt er wat over de afkomst van de producten verteld. Het afwegen en meten van producten komt ook aan de orde (spelenderwijs leren). Wanneer er met nieuwe producten wordt gewerkt of kinderen de producten niet kennen, mag er natuurlijk altijd geproefd worden. Zo weten kinderen wat ze gaan bereiden. Kinderen krijgen zelf de mogelijkheid om gerechten aan te dragen of uit te zoeken. Deze gerechten worden gebundeld, zodat gerechten soms nog een keer gemaakt kunnen worden.

Er is altijd bijzondere aandacht voor veiligheid. Wie mag er bij de pannen? wie gebruikt welk mes? aangezien nog niet ieder kind hier even vaardig mee zal zijn. PM'ers zijn altijd aanwezig bij 'gevaarlijke' activiteiten en in het bezit van een geldig EHBO-diploma. Naast het koken en de veiligheid is er ook aandacht voor etiquette. Hoe dek je een tafel? en hoe eet je netjes? In de kookstudio wordt niet alleen gekookt. Kinderen kunnen tekenen en kleuren, werken aan hun eigen receptenboek, een menukaart knutselen of buiten spelen.

Oudercommissie

Onze oudercommissie behartigt de belangen van de kinderen en ouders van BSO TOF en adviseert gevraagd en ongevraagd de directie. De oudercommissie heeft wettelijke advies bevoegdheden. Zo adviseert de oudercommissie bijvoorbeeld over de kwaliteit van de veiligheid, gezondheid en spel- en ontwikkelingsactiviteiten. De oudercommissie komt eens in de drie maanden bijeen en heeft overleg met de directie. De ouders ontvangen van deze vergaderingen een notulen per mail.

De oudercommissie bestaat uit ouders die op vrijwillige basis een bijdrage leveren aan het beleid dat bij BSO TOF gevoerd wordt door adviezen te geven.

3. Kwaliteit BSO TOF

Risico-inventarisaties

Onder de Wet Kinderopvang wordt de Veiligheid en Gezondheid van kinderen bewaakt aan de hand van het Beleid Veiligheid en Gezondheid. Hierin staan de grote risico's beschreven en wat wij als kinderopvang eraan doen om de risico's te verkleinen of soms uit te sluiten. In een actieplan wordt vervolgens maatregelen geformuleerd, waarbij de verbeterpunten met de hoogste prioriteit door ons worden aangepakt. Ook staat hierin beschreven wat wij moeten doen als het risico zich toch voordoet. De pedagogisch medewerkers worden actief betrokken bij het Beleid. In vergaderingen wordt het beleid up-to-date gehouden door telkens kritisch naar het beleid te kijken en door na te gaan of er nieuwe risico's zijn bijgekomen.

GGD Inspectie

Jaarlijks vindt er bij BSO TOF een GGD inspectie plaats. Deze inspectie is bedoeld om na te gaan of onze BSO voldoet aan de eisen die de Wet Kinderopvang stelt. Het GGD inspectierapport is te vinden op onze website: www.bso-tof.nl